

Abstract. In the article the process of professional preparation of future teachers of preschool educational institutions to innovative activity as well-regulated plural of interrelated elements (purpose, methodological approaches, components, phases of realization, criteria and result), which represents scientific-methodical system is described. The system of principles of indicated scientific-methodical system is proved: unity of substantial and procedural components of teaching (integrative); direction of innovations to the preschool education, based on the needs of modern society (key competences of a child); correspondence of innovations to the age peculiarities of children; social partnership.

Key words: professional preparation, scientific-methodical system, future teachers of preschool educational establishments; preparedness to the innovative activity.

Стаття надійшла до редакції 01.03.2018

Л. І. Врочинська

ТЕХНОЛОГІЯ СПІЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ВПЛИВУ ВИХОВАТЕЛІВ І БАТЬКІВ НА ВИХОВАННЯ ГУМАННОЇ ПОВЕДІНКИ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ

Анотація. У статті обґрунтовано актуальність проблеми виховання гуманної поведінки в дітей дошкільного віку в умовах сьогодення. Закцентовано увага на необхідності взаємодії вихователів закладів дошкільної освіти та батьків у вихованні дітей. Запропоновано технологію спільного педагогічного впливу вихователів і батьків на виховання гуманної поведінки старших дошкільників, основою якої є взаємозв'язок знань і уявлень; які діти отримують у процесі занять та у повсякденному житті. Зміст технології подано у вигляді тематичного блоку «Із вихователем, татом і мамою всі діти зростають гуманними», який окреслює виховання гуманної поведінки дітей старшого дошкільного віку через ставлення до себе, людей, природного та соціального довкілля; узгодженість з батьками в застосуванні методів та засобів педагогічного впливу на дітей; використання індивідуального підходу у виховному процесі. Передбачено самостійну роботу кожного виховного інституту, а також спільні заходи закладу дошкільної освіти і сім'ї відповідно до рівнів вихованості гуманної поведінки в дітей, особливостей сімей, можливості спільної участі дітей та дорослих.

Ключові слова: технологія, виховання, гуманна поведінка, вихователь, заклад дошкільної освіти, батьки, діти старшого дошкільного віку.

Постановка проблеми. Модернізація змісту та гуманізація цілей дошкільної освіти спрямовує науку і практику на розробку й упровадження нових технологій виховання та навчання дітей. Оскільки сьогодення вимагає реального втілення ідей педагогічного гуманізму в науково-педагогічну і практичну діяльність закладів освіти, то, зважаючи на підвищення престижу сім'ї і ролі сімейного виховання, яке вирішальним чином впливає на становлення особистості саме в дошкільному віці, головним у змісті роботи закладів дошкільної освіти стає активне залучення родин до організації життєдіяльності дітей.

Аналіз останніх досліджень з проблеми. Сучасні українські вчені І. Бех, А. Гончаренко, Т. Колесіна наголошують на необхідності дослідження педагогічного гуманізму як символу доброти, чуйного та уважного ставлення до всього навколишнього, основою якого є любов до людей, суспільства, людини, яка живе поруч [2; 6].

Звернення до історичного минулого дає змогу зробити висновок про те, що історія розвитку сім'ї, освіти і суспільства невіддільні одне від одного. Слід зазначити, що саме партнерські стосунки між батьками і закладом дошкільної освіти останнім часом визначаються вітчизняними (Г. Беленька, М. Машовець, О. Кононко, О. Косарева та ін.) і зарубіжними (А. Адлер, Т. Гордон, Р. Дрейкурс, Я. Хьямляйнен та ін.) дослідниками як такі, котрі найбільш сприяють вихованню дошкільнят. Сучасні тенденції контактної діяльності з сім'єю зумовлюють необхідність переходу закладу дошкільної освіти на нову парадигму, яка складає нову «керівну філософію», в основу якої покладено мотиваційно-системний підхід та особистісно орієнтовані цілі його здійснення: орієнтація на дитину, її потреби; створення в закладі дошкільної освіти умов, що забезпечують розвиток особистості дитини; поєднання суспільної і сімейної життєвих сфер; зміна структури і змісту освітнього процесу; залучення батьків до педагогічного процесу [7]. Такий підхід засвідчує необхідність створення технології спільної діяльності закладу дошкільної освіти і сім'ї щодо виховання гуманної поведінки в дітей старшого дошкільного віку.

Мета статті – розкрити основні компоненти технології спільного педагогічного впливу вихователів і батьків на виховання гуманної поведінки старших дошкільників.

Виклад основного матеріалу дослідження. Із метою розробки технологізованого процесу взаємодії закладу дошкільної освіти й сім'ї ми послуговувалися розумінням технології як сукупності психолого-педагогічних установок, що визначають спеціальний набір і поєднання форм, методів, способів, прийомів навчання, виховних засобів [5]; організаційно-методичний інструментарій педагогічного процесу, проект певної педагогічної системи, що реалізується на практиці, змістову техніку реалізації навчально-виховного процесу [1]. Не можна не погодитися з міркуваннями дослідниці в галузі педагогічної інноватики І. Дичківської, яка стверджує, що сучасна практика виховання перебуває в перехідній

стадії – вихователі і вчителі ще не працюють за цілісними науковими технологіями, але вже поступово відходять від замкненого на індивідуальності інтуїтивного розв’язання виховних завдань. Помітна тенденція до впровадження апробованих технологічних знахідок, прагнення до уніфікації та стандартизації вимог [4, с. 63].

В обґрунтуванні педагогічних умов, змісту технології виховання гуманної поведінки старших дошкільників у процесі взаємодії дошкільного навчального закладу і сім’ї ми послуговувалися концепцією гуманістичного виховання дітей старшого дошкільного віку Т. І. Поніманської [3; 9].

При відборі методів і прийомів педагогічного впливу на дітей ми виходили із науково обґрунтованого положення про етичну бесіду як основний засіб подання дітям знань із морального виховання (Г. Князева), вплив художньої літератури на виховання гуманних якостей та основ гуманної поведінки (Л. Стрелкова, Н. Виноградова та ін.). Вважаємо за доцільне використовувати в роботі словесні методи, оскільки слово є «найтоншим і найгострішим інструментом, яким ми, вчителі, повинні вміло доторкатися до сердець наших вихованців» (В. О. Сухомлинський).

Мета технології – виховання гуманності як інтегрованої моральної поведінки старших дошкільників і підготовка їх до усвідомлених гуманних вчинків шляхом взаємодії закладу дошкільної освіти і сім’ї.

Основні завдання технології: здійснювати виховання гуманної поведінки дошкільників через ставлення до себе, людей, природного та предметного довкілля; узгоджено взаємодіяти з батьками в застосуванні методів та засобів педагогічного впливу на дітей; використовувати індивідуальний підхід у виховному процесі.

Програма тематичного блоку містить три напрями:

I. – «Хто я – який я?» передбачає відкриття в дітей здатності відчувати і приймати себе. Кожна тема окресленого напрямку має на меті відкриття свого «Я» в собі. У ньому зосереджується увага на гуманній поведінці в ставленні до себе, основою якої є взаємопов’язані між собою гуманні почуття.

II. – «Я у родині та серед людей» зосереджений на гуманному ставленні до батьків, однолітків, інших людей, оскільки зв’язок із людським оточенням дає можливість дитині переживати такі складники гуманності, як доброта, співчуття, милосердя.

III. – «Я у природному та предметному довкіллі» спрямований на виховання гуманної поведінки в дітей до природи, речей, на розуміння того, що все оточуюче є відображенням нас самих, тому його необхідно оберігати.

При складанні програми роботи з дітьми ми виходили з положення про єдність сімейного і суспільного виховання, яка в більшості випадків полягає в спільній меті, а шляхи її впливу проходять одночасно, доповнюючи один одного. У зв’язку з цим передбачено самостійну,

роздільну роботу кожного виховного інституту, а також спільні заходи закладу дошкільної освіти і сім'ї.

Організаційну функцію здійснювали вихователі закладу дошкільної освіти, а виконавську – батьки. Усі види робіт, включені в програму тематичного блоку, були підібрані відповідно до можливостей сімей та передбачали активну участь у них не лише дітей, а й дорослих; спільні дії доповнювалися завданнями, які виконувалися силами одного виховного інституту.

Зміст технології подаємо у вигляді програми тематичного блоку «З вихователем, татом і мамою усі діти зростають гуманними».

Програма тематичного блоку

«З вихователем, татом і мамою усі діти зростають гуманними»

Напрями тематичного блоку	Засоби педагогічного впливу		
	Заклад дошкільної освіти	Сім'я	Заклад дошкільної освіти і сім'я
1. «Хто я – який я?»	Етичні бесіди: – Це – я! – Чи вмію я бути уважним та чуйним? – Я в дзеркалі інших. – Я і мої вчинки. – Зазирни в себе. – Любимо тебе таким, яким ти є. – Розв'язування морально-етичних ситуацій. – Ігри-тренінги на усвідомлення дитиною власних емоційних станів та їх причини, розвиток оцінних навичок: «Який сьогодні у тебе настрій?», «Проганяємо злість», «Добрі вчинки – погані вчинки», «Вибери картинку», «Що в мені хорошого?» та ін. – Малювання дітьми будиночка власного «Я». – Ознайомлення з правилами гуманної поведінки стосовно себе (ігровий персонаж - мудра тітонька Сова). – Організація морально-етичного	– Бесіди з дітьми про їхні успіхи та невдачі. – Читання творів дитячої художньої літератури: В. Поліщук «Мати», В. Сухомлинський «Як Сергійко навчився жаліти», «Бо я – людина», «Який слід повинна залишати людина на землі?». - Бесіди за змістом. – Розмальовування нагадалочок-розфарбовок «Я – майбутній лицар», «Я – майбутня панна». – Ведення фотоальбому «Веселка мого настрою і вчинків». – Аудіозаписи розмови батьків зі зверненням до дитини.	Проведення розваги: «У нашій групі кожна дитина і унікальна, і цінна». – Гра-заняття «Я сам». – Спортивне свято «Зростаємо здоровими».

	куточка «Країна Гуманності».		
2. «Я в родині та серед людей».	Етичні бесіди: – Про бабусь і дідусів. – Наші добрі серця. – Ми і чарівні слова. – Ти живеш серед людей. – Доброта і доброзичливість. - Будь чуйним і уважним. – Дидактичні ігри: «Якщо ти людина, то повинен...», «Добре – погано», «Заселяємо будиночок». – Наповнення змісту сюжетно-рольових ігор дітей моральною тематикою. – Складання творчих розповідей типу «Якби я мав (мала) чарівну паличку...» – Розв'язування морально-етичних задач та розігрування ситуацій. – Ігри-тренінги на вправління у визначенні емоційного стану інших людей, його причин, на розвиток емпатії, вміння відчувати прихильність та взаєморозуміння: «Компліменти», «Чарівні окуляри», «Сумна мама», «Добрий дощик» тощо. – Ведення книги сердечних справ. – Ознайомлення з правилами гуманної поведінки з іншими людьми (ігровий персонаж – мудра тітонька Сова). – Організація суспільно корисної праці альтруїстичної	– Малювання дерева доброти (листочків стільки, скільки добрих людей знає дитина). – Розучування українських народних прислів'їв про добро та зло. – Читання творів художньої літератури: А Коцюбинського «Артист», В. Сухомлинського «Комірінна для дідуся», «Мишків велосипед», «Хай я буду ваша, бабусю», «Чому дідусь такий добрий сьогодні?» тощо. Бесіди за змістом. – Спонукальні методи: «Прояви увагу», «Порадуй близьких». – Розфарбовування нагадалочки-розмальовки «Помагайчик-молодець». – Запрошення дітей однолітків, друзів додому. – Написання листа хворому товаришеві. – «Торбинки добрих справ» – Збирання іграшок, одягу, для дітей – сиріт. – Аудіозаписи розповідей кожної мами чи бабусі про себе.	– Проведення «Днів добрих справ». – Благодійна акція: «Тиждень милосердя». – Свято наших матусь. – День сюрпризів.

	спрямованості (виготовлення подарунків для друзів, батьків, дітей інших груп; допомога помічникам вихователів, тощо).		
3. «Я в природному та предметному довірлі».	– Етичні бесіди: «Я, ми і природа», «Брати наші менші», «Треба – не можна», «Буду я природі другом», «Бережи свої і суспільні речі». – Дидактичні ігри: «Виправ помилку художника», «На що скаржаться квіти», «Обери правильно дорогу», «Надай першу допомогу», «Треба – не можна». – Розв'язування та розігрування морально-естетичних ситуацій. – Ігри-тренінги на вправління у ставленні до живої природи, речей «Допоможемо мишеняті», «Квіточка-семипелюсточка» – Ознайомлення з правилами гуманної поведінки з природним і соціальним довірлєм (ігровий персонаж – мудра тітонька Сова). – Організація праці в природі, спостереження в природному і соціальному довірлі.	– Обладнання живого куточка вдома. – Виготовити шпаківень, садіння дерев. – Читання творів художньої літератури: М. Коцюбинського «Чого ж вони зраділи», В. Сухомлинського «Соромно перед соловейком», «Лялька під дощем», М. Стеценка «Синичка», В. Леуса «Дім у сандалику» та ін. – Розфарбовування нагадолочки-розмальовки «Що таке добре і що таке погано?» – Власний приклад ставлення до природи та речей. – Спонукальні методи: «Допоможи братам нашим меншим», «Порадуй оточуючий світ».	– День туриста – День охорони довірлі. – Виставка спільних робіт батьків і дітей на тему «Твори добро на всій землі» – Прибирання території закладу дошкільної освіти (діти, батьки, вихователі)

Із кожного напрямку програми ми визначили тематику етичних бесід, підібрали твори художньої літератури, ситуації морально-етичного змісту, а також доповнили систему занять різними супутніми видами діяльності для закріплення з дітьми поданих знань. Визначили також зміст педагогічного впливу батьків у сім'ї. Роботу розподілили по місяцях таким чином: етичні бесіди проводили два рази на місяць та віднесли їх до розділів «Дитина і навколишній світ» і «Рідна природа». Крім того, знання, які сприяли формуванню гуманної поведінки, подавалися ї на інших

заняттях під час бесід, сюжетно-рольових, дидактичних ігор тощо. Кожного місяця проводили один спільний захід закладу дошкільної освіти та сім'ї. За змістом підбирали комбіновані етичні бесіди, які поєднували обговорення літературних творів з аналізом вчинків дітей, ігри-вправи, пояснювали сутність гуманних вчинків, допомагали усвідомити свою поведінку, адекватно оцінити вчинки, викликали різноманітні почуття в дітей, навчали порівнювати вчинки літературних героїв із поведінкою дітей. Підготовці дітей до кожного заняття сприяла попередня робота батьків у сім'ї, тобто батькам пропонували виконати посильні їм завдання в залежності від теми та мети занять, а також різних видів діяльності в закладі дошкільної освіти.

Роботу розпочали з проведення занять першого напрямку тематичного блоку «Хто я – який я?». Ми керувалися тим, що дошкільник повинен вивчити спершу себе, свої почуття, усвідомити їх значення для себе, сприйняти себе таким, яким він є, тобто гуманно ставитися до себе, відчувати себе частиною дитячого колективу, сім'ї.

Із метою урізноманітнення діяльності, розвитку в дошкільнят умінь реалізувати своє право на висловлення власної думки ми створили в групі морально-етичну «Країну Гуманності», якою керує Королева Гуманність. Дітям пояснили, що для того, щоб побувати в цій казковій країні, необхідно мати свою «візитку», яка свідчить про добрі справи.

Для зацікавлення дітей означеними видами діяльності ввели новий персонаж – мудру тітоньку Сову, яка мешкала в групі й пропускала до подорожі по Країні Гуманності. Із нею можна було ділитися негараздами і radoщами, вона спостерігала за дітьми та охороняла їхні картки-візитки. Щоденно в другій половині дня діти разом із нами та казковим персонажем оцінювали поведінку кожного та отримували відповідну картку, яку вкладали в кишеньку на своїй іграшці. Наприкінці кожного тижня вихованці підраховували, яких карток у них найбільше, та, отримавши на цій підставі від тітоньки Сови відповідний значок, прикріплювали його до своєї іграшки.

Зрозуміти необхідність власної гуманної поведінки для свого, а також усіх оточуючих благополуччя ми допомагали дітям під час ігрових тренінгів, спрямованих на усвідомлення дитиною власних емоційних станів, їх причин, розвиток оцінних навичок.

Із метою зосередження уваги дитини на певному емоційному стані використовували ігровий прийом, який був логічним завершенням запропонованої системи. Королева Гуманність надіслала кожній дитині чарівні промінчики та запропонувала дітям вчиняти так, щоб вони завжди світилися, були веселі і ніколи не сумували, адже всі разом вони утворюють веселе сонечко у її країні.

Запропонована вище система діяльності сприяла виникненню у дітей позитивного емоційного відношення до гуманної поведінки, сприйняття й усвідомлення своїх почуттів, спонукання до позитивних

вчинків.

Заключним етапом із наряду роботи «Хто я – який я!» була подорож дітей до Країни Гуманності. На основі аналізу їхніх «візиток» Королева вручила дітям значки з відповідними написами і висловила своє задоволення від того, що побувати в цій країні заслужили право всі діти, хоча в деяких із них інколи чарівний промінчик був засмучений і не світився. Королева задоволена тим, що до неї прийшли різні діти, адже всі вони унікальні, неповторні, люблячі.

Аналогічно проводили роботу з інших двох напрямів запропонованого тематичного блоку згідно з розробленою програмою. Завершальним етапом над запропонованою програмою стало проведення балу гуманних, вродливих, розумних, який відбувся в Країні Гуманності. Королева країни вручила дітям свідоцтва та стрічки про присвоєння звання дівчаткам – «панна Гуманність», а хлопчикам – «лицар Гуманність».

Висновки і перспективи подальших розвідок. Зважаючи на розглянуте вище, можемо стверджувати про ефективність запропонованої технології спільного педагогічного впливу закладу дошкільної освіти і сім'ї на виховання гуманної поведінки дітей старшого дошкільного віку, адже вона забезпечила дотримання таких умов: зусилля не лише педагогів, але й батьків були спрямовані безпосередньо на виховання гуманної поведінки дітей; робота, що розпочиналася в умовах одного виховного інституту, була продовжена в іншому, тобто взаємозв'язок забезпечувався шляхом послідовних взаємопідготовлюючих впливів, які забезпечують безперервність виховного процесу; перевага надавалася поєднанню словесних і практичних форм роботи.

Виконане дослідження не вичерпує проблеми виховання гуманної поведінки дітей старшого дошкільного віку. У зв'язку з цим перспективи подальшої роботи вбачаємо в розробці технології спільної роботи вихователів із родинами, діти яких не виховуються в закладах дошкільної освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Беспалько В. П. Слагаемые педагогической технологии / Владимир Павлович Беспалько. – М.: Педагогика, 1989. – 190 с.
2. Бех І. Д. Гуманізм у вихованні підростаючої особистості / Іван Бех. // Рідна шк. – 1995. – № 9. – С. 23-25.
3. Гуманістичне виховання дітей дошкільного віку в контексті інноваційної педагогічної діяльності : [монографія] / Т. І. Поніманська, І. М. Дичківська, Л. І. Врочинська, Ю. О. Глінчук, О. А. Козлюк та ін. / За наук. ред. Т. І. Поніманської, І. М. Дичківської. – Рівне: Волинські береги, 2012. – 218 с.
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : підручник / Ілона Дичківська. – 3-тє вид., випр. – К. : Академвидав, 2015. – С. 49–69.

5. Кларин М. В. Инновационные модели обучения в зарубежных педагогических поисках / Михаил Владимирович Кларин. – М: Арена, 1994. – 222 с.
6. Колесіна Т. Є. Особливості виховання дітей старшого дошкільного віку, схильних до негативних проявів у поведінці: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.01 «Теорія та історія педагогіки» / Т. Є. Колесіна – К., 1997. – 16 с.
7. Назаренко А. І. Актуальні проблеми взаємодії дошкільного закладу і соціального середовища / А. І. Назаренко // Проблеми освіти: наук.-метод. зб. / [редкол.: М. З. Згуровський та ін.]; – Ін-т змісту і методів навчання. – К., 1997. – Вип. 7. – С. 27 – 39.
8. Поніманська Т. І. Виховання людяності: методичний посібник / Т. І. Поніманська, О. А. Козлюк, Г. В. Марчук. – 2-ге вид. – Рівне: Волинські обереги, 2012. – 160 с.
9. Поніманська Т. І. Теоретико-методичні засади гуманістичного виховання дітей дошкільного віку: [монографія] / Тамара Іллівна Поніманська. – Рівне : РДГУ, 2006. – 352 с.

REFERENCES TRANSLATED AND TRANSLITERATED:

1. Bepal'ko V. P. Slagaemye pedagogicheskoy tekhnologii [Components of Pedagogical Technology]/ Vladimir Pavlovich Bepal'ko. – М.: Pedagogika, 1989. – 190 s. (in Russian).
2. Bekh I. D. Humanizm u vykhovanni pidrostauichoi osobystosti [Humanism in Raising Up a Growing Personality] Ivan Bekh. // Ridna shk. – 1995. – No 9. – S. 23 – 25. (in Ukrainian).
3. Humanistychne vykhovannia ditei doshkilnoho viku v konteksti innovatsiinoy pedahohichnoi diialnosti [Humanistic Upbringing of Children of Preschool Age in the Context of Innovative Pedagogical Activity]: [monohrafia] / T. I. Ponimanska, I. M. Dychkivska, L. I. Vrochynska, Yu. O. Hlinchuk, O. A. Kozliuk ta in. / Za nauk. red. T. I. Ponimanskoi, I. M. Dychkivskoi. – Rivne: Volynski oberehy, 2012. – 218 s. (in Ukrainian).
4. Dychkivska I. M. Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii [Innovative Pedagogical Technologies]: pidruchnyk / Ilona Dychkivska. – 3-te vyd., vypr. – К. : Akademvydav, 2015. – S. 49–69. (in Ukrainian).
5. Klarin M. V. Innovacionnyje modeli obuchenija v zarubezhnykh pedahohicheskikh poiskakh [Innovative Models of Teaching in Foreign Pedagogical Quest]/ Mihail Vladimirovich Klarin. – М: Arena, 1994. – 222 s. (in Russian).
6. Kolesina T. Ye. Osoblyvosti vykhovannia ditei starshoho doshkilnoho viku, skhylnykh do negatyvnykh proiaviv u povedintsi [Features of Upbringing of Children of the Senior Preschool Age, Prone to Negative Manifestations in Behavior]: avtoref. dys. na здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: spets. 13.00.01 „Teoria ta istoria pedahohiky” /

- T. Ye. Kolesina – K., 1997. – 16 s. (in Ukrainian).
7. Nazarenko A. I. Aktualni problemy vzaemodii doshkilnoho zakladu i socialnoho seredovyshcha [Actual Problems of Interaction of Preschool Institutions and Social Environment]/ A. I. Nazarenko // *Problemy osvity: nauk.-metod. zb.* / [redkol.: M. Z. Zgurovskiy ta in.]; – In-t zmistu i metodiv navchannia. – K., 1997. – Vyp. 7. – S. 27 – 39. (in Ukrainian).
 8. Ponimanska T. I. Vykhovannia liudianosti [Education of Humanity]: metodychni posibnyk / T. I. Ponimanska, O. A. Kozliuk, H. V. Marchuk. – 2-ge vyd. – Rivne: Volynski oberegy, 2012. – 160 s. (in Ukrainian).
 9. Ponimanska T. I. Teoretyko-metodychni zasady humanistychnoho vykhovannia ditej doshkilnoho viku [Theoretical and Methodical Principles of Humanistic Education of Children of Preschool Age]: [monografia] / Tamara Illivna Ponimanska. – Rivne : RDHU, 2006. – 352 s. (in Ukrainian).

Аннотация. В статье обоснована актуальность проблемы воспитания гуманного поведения у детей старшего дошкольного возраста в современных условиях. Акцентируется внимание на необходимости взаимодействия воспитателей учреждений дошкольного образования и родителей в воспитании детей. Представлена технология совместного педагогического влияния воспитателей учреждений дошкольного образования и родителей на воспитание гуманного поведения старших дошкольников, основой которого является взаимосвязь знаний и представлений, полученных детьми в процессе занятий, с их повседневной жизнью. Содержание технологии подано в виде тематического блока «С воспитателем, папой и мамой все дети растут гуманными», который раскрывает воспитание гуманного поведения детей старшего дошкольного возраста через отношение к себе, людям, окружающей природной и социальной среде; согласованность с родителями в применении методов и средств педагогического влияния на детей; использование индивидуального подхода в воспитательном процессе. Предусмотрена самостоятельная работа каждого воспитательного института, а также общие мероприятия учреждения дошкольного образования и семьи, в соответствии с уровнями воспитанности гуманного поведения у детей, особенностей семей, возможности общего участия детей и взрослых.

Ключевые слова: технология, воспитание, гуманное поведение, воспитатель, учреждение дошкольного образования, родители, дети старшего дошкольного возраста.

Abstract. The relevance of the problem of formation of humane behavior of preschool children at present is substantiated in the article. The emphasis is placed on the need for the interaction of educators in pre-school

establishments and parents in child's upbringing. The technology of mutual pedagogical influence of educators in pre-school establishments and parents on the formation of humane behavior of senior preschool children has been proposed. The basis of this technology is the interconnection of knowledge and ideas that children gain during their classes with their everyday lives. The content of this technology has been presented via the thematic block "With an educator and parents all children grow up humane ones". It outlines the formation of humane behavior of senior preschool children via the attitude towards themselves, people, natural and social environment; coherence with parents in applying methods and means of pedagogical influence on children and the use of an individual approach in the educational process. The individual work of every educational institution and mutual activities of pre-school establishments and the family are provided in accordance with the levels of formation of humane behavior of children, family peculiarities and the possibility of mutual participation of children and adults.

Key words: technology, education, humane behavior, educator, pre-school establishment, parents, senior preschool children.

Стаття надійшла до редакції 15.03.2018

Н. М. Горобаха

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ У ДОШКІЛЬНИКІВ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ПРАЦІ

Анотація. У статті подано результати дослідження проблеми підготовки майбутніх вихователів до формування у дошкільників ціннісного ставлення до праці. В основі дослідження лежить компетентнісний підхід до підготовки фахівців у галузі дошкільної освіти. Автор аналізує зміст професійної підготовки вихователя та доводить, що його можна суттєво поглибити за рахунок доповнення тих навчальних дисциплін, опанування якими формує готовність до трудового виховання дітей (загальної та дошкільної педагогіки, дитячої психології, методик дошкільної освіти). У статті наведено також приклади використання інтерактивних форм проведення лекцій (дискусій, мультимедійних та проблемних тощо).

Ключові слова: трудове виховання; ціннісне ставлення; компетентнісний підхід; інтерактивні лекції.

Постановка проблеми. У педагогіці та психології праця визначається як доцільна діяльність людини, що потребує розумових та фізичних зусиль, спрямованих на видозмінення та пристосування предметів природи для своїх потреб. Праця дуже рано з'являється у житті маленької людини і стає провідним чинником її всебічного розвитку. Одне